EUROOPA KOHTU OTSUS (esimene koda)

24. november 2005 *

Liidetud kohtuasjades C-138/03, C-324/03 ja C-431/03,

mille esemeks on EÜ artikli 230 alusel 27. märtsil 2003 (C-138/03), 24. juulil 2003 (C-324/03) ja 9. oktoobril 2003 (C-431/03) esitatud tühistamishagid,

Itaalia Vabariik, esindaja: I. M. Braguglia, keda abistab *avvocato dello Stato* A. Cingolo, kohtudokumentide kättetoimetamise aadress Luxembourgis,

hageja,

versus

Euroopa Ühenduste Komisjon, esindajad: E. de March ja L. Flynn, keda abistas *avvocato* A. Dal Ferro, kohtudokumentide kättetoimetamise aadress Luxembourgis,

kostja,

* Kohtumenetluse keel: itaalia.

EUROOPA KOHUS (esimene koda),

koosseisus: koja esimees P. Jann, kohtunikud K. Schiemann, N. Colneric, J. N. Cunha Rodrigues (ettekandja) ja E. Levits,

kohtujurist: J. Kokott,
kohtusekretär: vanemametnik L. Hewlett,

arvestades kirjalikus menetluses ja 21. aprilli 2005. aasta kohtuistungil esitatut,

olles 16. juuni 2005. aasta kohtuistungil ära kuulanud kohtujuristi ettepaneku,

on teinud järgmise

otsuse

1 Itaalia Vabariik palub hagis tühistada:

— Euroopa Ühenduste Komisjoni 20. jaanuari 2003. aasta kirja, millega otsustati rakendada mahaarvamist seoses tegevusprogrammiga „Teadusuuringud, tehno-

loogiaarendus, kõrgharidus" abikavade jaoks taotletud summadest (edaspidi „20. jaanuari 2003. aasta vaidlustatud kiri");

— komisjoni 3. märtsi 2003. aasta kirja, millega otsustati nimetatud mahaarvamise lõplik summa (edaspidi „3. märtsi 2003. aasta vaidlustatud kiri");

— komisjoni 14. mai 2003. aasta kirja osas, millega tunnistati pärast 19. veebruari 2003 riigiabi raames tehtud ettemaksed struktuurifondide suhtes abikõlbmatuks (edaspidi „14. mai 2003. aasta vaidlustatud kiri");

— komisjoni 29. juuli 2003. aasta kirja, millega tunnistati pärast 19. veebruari 2003 riigiabi raames tehtud ettemaksed struktuurifondide suhtes abikõlbmatuks (edaspidi „29. juuli 2003. aasta vaidlustatud kiri").

Õiguslik raamistik

2 Nõukogu 21. juuni 1999. aasta määruse (EÜ) nr 1260/1999, millega nähakse ette üldsätted struktuurifondide kohta (EÜT L 161, lk 1; ELT eriväljaanne 14/01, lk 31), 42. ja 43. põhjenduses on öeldud:

„(42) [...] väljamaksed tuleks teha ettemaksena, millele järgneb tegelike kulutuste hüvitamine, [...]

(43) usaldusväärse finantsjuhtimise tagamiseks tuleb ette näha kulutuste nõuetekohane põhjendamine ja tõendamine [...]".

3 Nimetatud määruse artikkel 9 sätestab:

„[...]

Käesolevas määruses kasutatakse järgmisi mõisteid:

l) *lõplikud abisaajad*: tegevuste eest vastutavad asutused ja riigi- või eraettevõtted. Asutamislepingu artikli 87 kohaste abikavade või liikmesriikide poolt määratud asutuste antava abi puhul on lõplikeks abisaajateks abi andvad asutused;

[...]

o) *makseasutus*: riikliku, piirkondliku või kohaliku tasandi asutus(ed) või organ(id), mille liikmesriigid on määranud selleks, et koostada ja esitada väljamaksetaotlusi ja võtta komisjonilt vastu makseid. Liikmesriik peab üksikasjalikult määratlema enda ja makseasutuse suhte ning makseasutuse ja komisjoni suhte".

4 Sama määruse artikli 32 lõike 1 kolmas lõik sätestab:

„Väljamakse võib teha ettemakse, vahemakse või lõppmakse vormis. Vahemaksed ja lõppmaksed on seotud tegelikult tehtud kulutustega, mis peavad vastama lõplike abisaajate tehtud väljamaksetele, ning neid tõendatakse maksekviitungite või samaväärse juriidilise jõuga raamatupidamisdokumentidega."

5 Määruse nr 1260/1999 artikli 32 lõike 2 esimese lõigu kohaselt teeb komisjon „esimese kohustuse võtmisel [...] ettemakse makseasutusele. Ettemakse suurus on 7% fondi osalusest kõnealuses abis. [...]"

6 Komisjoni 28. juuli 2000. aasta määruse (EÜ) nr 1685/2000, millega kehtestatakse nõukogu määruse (EÜ) nr 1260/1999 üksikasjalikud rakenduseeskirjad seoses struktuurifondide kaasfinantseeritavate meetmetega seotud kulutuste abikõlblikkusega (EÜT L 193, lk 39; ELT eriväljaanne 14/01, lk 122), lisa sätestab:

„Eeskiri 1: tegelikult tehtud kulutused

1. Lõplike abisaajate tehtavad maksed

1.1. Lõplike abisaajate tehtavad maksed määruse [...] nr 1260/1999 [...] artikli 32 lõike 1 kolmanda lõigu tähenduses tehakse sularahas, kui punktis 1.4 esitatud eranditest ei tulene teisiti.

1.2. Asutamislepingu artiklile 87 vastavate abikavade või liikmesriikide poolt määratud asutuste antava abi puhul tähendavad „lõplike abisaajate tehtavad maksed" abi andvate asutuste poolt üksikisikutest abisaajatele makstavat abi. Lõplike abisaajate tehtavaid abimakseid tuleb põhjendada, viidates abi andmise tingimustele ja eesmärkidele.

1.3. Juhtudel, mida ei ole nimetatud punktis 1.2, tähendavad „lõplike abisaajate tehtavad maksed" selliste [määruse nr 1260/1999] artikli 18 lõike 3 punkti b kohaselt programmitäiendis määratletud asutuste ning avalik-õiguslike või eraõiguslike ettevõtete tehtavaid makseid, kes on teatava meetme eest otseselt vastutavad.

[...]

2. Kulutuste tõendamine

Üldjuhul tõendatakse lõplike abisaajate tehtavaid makseid maksekviitungitega. Kui see ei ole võimalik, tõendatakse makseid samaväärse tõendusjõuga raamatupidamisdokumentidega.

Kui meetmete teostamiseks ei pea kasutama pakkumismenetlust, põhjendatakse lõplike abisaajate tehtavaid makseid meetme rakendamisega seotud asjaomaste asutuste ning avalik-õiguslike või eraõiguslike ettevõtete tegelikult tehtud kulutustega (sealhulgas punktis 1.4 osutatud kulutused).

[...]".

Vaidluse aluseks olevad asjaolud

7 8. augustil 2000 kinnitas komisjon tegevusprogrammi „Teadusuuringud, tehnoloogiaarendus ja kõrgharidus" (edaspidi „programm"), mis kuulub ühenduse abi raamprogrammi seoses struktuurifondide tegevusega neis Itaalia piirkondades, mis kuuluvad määruse nr 1260/1999 eesmärgi 1 kohaldamisalasse.

8 7. septembril 2001 saatis komisjon Itaalia Vabariigile määruse nr 1260/1999 artikli 32 lõike 1 kolmanda lõigu kohta selgitava märkuse (edaspidi „selgitav märkus"). Kaaskirjas ütleb mainitud institutsioon, et „selle märkuse eesmärk on selgitada komisjonile seoses mõistetega „tegelikult tehtud kulutused" ja „lõplike abisaajate tehtavad maksed" esitatud teatud küsimusi". Juhul kui lõplik abisaaja ja ühenduse fondide toetussummade lõppsaaja ei ühti, analüüsitakse selgitavas märkuses abikõlblikkust seoses toetussummadele lisanduva kaasfinantseerimisega, see tähendab abi ettemakseid, mida lõplik abisaaja toetussummade lõppsaajale maksab. Komisjon rõhutab vajadust jälgida, et deklareeritud kulutused oleksid tegelikud ja tõendatud vastavate dokumentidega, ning järeldab, et „lõplike abisaajate tehtavad ettemaksed ei kuulu deklareerimisele komisjonile esitatavas kulude aruandes, välja arvatud kui nimetatud abisaaja tõendab, et toetussummade lõppsaaja kasutas neid toetussummasid tegelike kulude hüvitamiseks".

9 Itaalia Vabariigile saadetud 20. jaanuari 2003. aasta vaidlustatud kirjaga otsustas komisjon vähendada ettemaksetega seotud summasid ja katkestada programmiga seotud väljamaksemenetluse kuluõiendite alusel.

10 3. märtsi 2003. aasta vaidlustatud kirjas märgib komisjon, et ta määras maksmiseks väiksema summa, kui taotluses märgitud, võttes arvesse nimetatud ettemakset suuruses 3 163 570,18 eurot.

11 Samal ajal nende asjaoludega algatati piirkondade arengu ja ümberkorraldamise komitees (edaspidi „komitee") nõupidamismenetlus eesmärgiga määratleda struktuurifondide tegevuse lihtsustamise viisid. Eelkõige seoses finantshaldusega uuris komisjon abikavade raames tehtavate ettemaksete abikõlblikkust. Komisjon esitas osa suhtes, milles kehtiva regulatsiooniga välistatakse selline abikõlblikkus, komiteele määruse nr 1685/2000 muudatusettepaneku, millega muudetaks muu hulgas tegelikult tehtud kulutuste kohta määruse lisas sätestatud eeskirja 1 sõnastust. Kuna komitee 63. koosolekul 19. veebruaril 2003 ei saavutatud liikmesriikidega kokkulepet, otsustas komisjon ettepaneku tagasi võtta.

12 14. mai 2003. aasta vaidlustatud kirjas teavitas komisjon Itaalia valitsust komitees toimunud arutelust ning kinnitas, et tema seisukoht abikavade raames tehtavate ettemaksete suhtes on sama, mis selgitavas märkuses väljendatud. Viidates kahtlustele, mis antud küsimuses võivad kehtivate normide pinnalt tekkida, ja et mitte petta 19. veebruaril 2003 lõpetatud arutelust õiguspäraselt tekkida võinud ootusi, nõustus komisjon siiski lugema abikõlblikuks need ettemaksed, mille kohta tehti maksmise otsus või mille pakkumismenetlus lõppes enne nimetatud kuupäeva.

13 23. mai 2003. aasta kirjaga teavitas komisjon Itaalia ametiasutusi 20. jaanuari ja 3. märtsi 2003. aasta vaidlustatud kirjades märgitud summa väljamaksemenetluse alustamisest, tühistades seega viimati mainitud kirjad. 3 163 570,18 euro suuruse summa väljamaksmine toimus 5. juunil 2003.

14 Viimasena saatis komisjon Itaalia valitsusele 29. juuli 2003. aasta vaidlustatud kirja, milles teatati, et 14. mai 2003. aasta kirja asemel on väljendusvigade parandamise eesmärgil koostatud uus kiri. See uus versioon asendas eelmise kirja ja erines sellest vaid ühe lõigu osas.

Poolte nõuded ja menetlus Euroopa Kohtus

Kohtuasi C-138/03

15 Itaalia Vabariik palub Euroopa Kohtul:

— tühistada 20. jaanuari ja 3. märtsi 2003. aasta vaidlustatud kirjad, samuti kõik aktid, mis on nende kirjade aluseks või nendega seotud;

— mõista kohtukulud välja komisjonilt.

16 Komisjon palub Euroopa Kohtul:

— kustutada kohtuasi registrist.

Kohtuasi C-324/03

17 Itaalia Vabariik palub Euroopa Kohtul:

— tühistada 14. mai 2003. aasta vaidlustatud kiri, millega tunnistati pärast 19. veebruari 2003 riigiabiga seoses tehtud ettemaksed struktuurifondide suhtes abikõlbmatuks, samuti kõik seotud ja eelnevad aktid;

— mõista kohtukulud välja komisjonilt.

18 Komisjon palub Euroopa Kohtul:

— jätta hagi vastuvõetamatuse tõttu läbi vaatamata või teise võimalusena põhjendamatuse tõttu rahuldamata;

— mõista kohtukulud välja hagejalt.

Kohtuasi C-431/03

19 Itaalia Vabariik palub Euroopa Kohtul:

— tühistada 29. juuli 2003. aasta vaidlustatud kiri, samuti kõik seotud ja eelnevad aktid;

— mõista kohtukulud välja komisjonilt.

20 Komisjon palub Euroopa Kohtul:

— jätta hagi vastuvõetamatuse tõttu läbi vaatamata või teise võimalusena põhjendamatuse tõttu rahuldamata;

— mõista kohtukulud välja hagejalt.

21 Euroopa Kohtu presidendi 26. jaanuari 2004. aasta määrusega liideti kohtuasjad C-138/03, C-324/03 ja C-431/03 suuliseks menetlemiseks ja kohtuotsuse tegemiseks.

Kohtuasi C-138/03

22 Hagis palub Itaalia Vabariik tühistada 20. jaanuari ja 3. märtsi 2003. aasta vaidlustatud kirjad, millega keelduti hüvitamast abikavade raames Itaalia ametiasutuste tehtud ettemakseid ja määrati vastavalt vähendatud summaks 3 163 570,18 eurot.

23 Vaidlust ei ole selles, et 23. mai 2003. aasta otsusega teatas komisjon Itaalia valitsusele, et ettemaksete hüvitamisest keeldumise otsus on tühistatud ja alustatud on maksmisele kuuluva summa väljamaksemenetlust.

24 Samuti ei ole vaidlust selles, et 3 163 570,18 euro suurune summa maksti Itaalia Vabariigile välja 5. juunil 2003.

25 Tuleb märkida, et 20. jaanuari ja 3. märtsi 2003. aasta kirjade tühistamisega on hageja saavutanud tulemuse, mille ta käesoleva hagi rahuldamisega võiks saavutada ning seetõttu on vajadus Euroopa Kohtu otsus teha ära langenud. EÜ artikli 230 alusel esitatud hagi raames saab Euroopa Kohus tühistada üksnes akti, mis on hagi esemeks (8. märtsi 1993. aasta määrus kohtuasjas C-123/92: Lezzi Pietro *v.* komisjon, EKL 1993, lk I-809, punkt 10).

26 Sellest tulenevalt on kohtuasjas C-138/03 hagi ese ära langenud ning otsust ei ole vaja teha.

Kohtuasi C-324/03

Hagi vastuvõetavus

27 Komisjon tugineb vastuvõetamatuse erandile põhjusel, et 14. mai 2003. aasta vaidlustatud kiri ei saa olla vaidlustatav akt EÜ artikli 230 tähenduses.

Poolte argumendid

28 Komisjon väidab esiteks, et 14. mai 2003. aasta vaidlustatud kirja eesmärk on tõlgendada struktuurifondidest makstavate toetuste abikõlblikkuse norme ning see ei tekita Itaalia Vabariigile mingeid õiguslikke tagajärgi. Selliseid tagajärgi saavad tekitada üksnes komisjoni otsused, mis on tehtud konkreetsete maksetaotluste kohta.

29 Teiseks väidab komisjon, et mainitud kirjaga üksnes korratakse selgitavas märkuses väljendatud komisjoni seisukohta.

30 Itaalia Vabariik leiab, et 14. mai 2003. aasta vaidlustatud kirjas väljendatud komisjoni seisukoht on tegelikkuses akt, millega lisatakse kulude abikõlblikkuse kohta kehtivasse korda uus asjaolu, milleks on riigiabi raames tehtud ettemaksete abikõlbmatus ühenduse kaasfinantseerimise suhtes ning mis just oma uudse ulatuse tõttu võib tekitada hagejale õiguslikke tagajärgi.

31 Samuti väidab Itaalia valitsus, et 14. mai 2003. aasta vaidlustatud kiri ei ole üksnes komisjoni selgitavas märkuses väljendatud seisukohta kinnitav akt, kuna see on koostatud määruse nr 1685/2000 muutmise üle komitees toimunud arutelu tulemusena.

Euroopa Kohtu hinnang

32 Väljakujunenud kohtupraktika kohaselt võivad tühistamishagi esemeks olla nende laadist ja vormist olenemata kõik institutsioonide võetud meetmed, mille eesmärk on tekitada õiguslikke tagajärgi (31. märtsi 1971. aasta otsus kohtuasjas 22/70: komisjon *v.* nõukogu, EKL 1971, lk 263, punkt 42, ja 16. juuni 1993. aasta otsus kohtuasjas C-325/91: Prantsusmaa *v.* komisjon, EKL 1993, lk I-3283, punkt 9).

33 Käesolevas kohtuasjas on tegemist komisjoni kirjaga Itaalia Vabariigile, mille eesmärk on tutvustada komisjoni seisukohta teatavate liikmesriigi tehtud ettemaksete abikõlbmatuse kohta struktuurifondide suhtes.

34 Selleks et selgitada, kas kõnealuse kirja eesmärk on väljendada komisjoni arvamust, muutmata seejuures ühenduse normi kohaldamisala, või tekitatakse sellega liikmesriikidele õiguslikke tagajärgi luues uusi kohustusi, tuleb uurida selle akti sisu.

35 Seetõttu peab komisjoni argumendi põhjendatust hindama koos kohtuasja alusküsimustega (vt selle kohta 20. märtsi 1997. aasta otsus kohtuasjas C-57/95: Prantsusmaa *v.* komisjon, EKL 1997, lk I-1627, punktid 9 ja 10).

36 On kindel, et 14. mai 2003. aasta vaidlustatud kirja esimeses osas kordab komisjon selgitavas märkuses väljendatud seisukohta liikmesriigi tehtud ettemaksete abikõlbmatuse kohta struktuurifondide suhtes. Kuni 19. veebruarini 2003 tehtud liikmesriikide ettemaksete hüvitamise põhjendamiseks õiguspärase ootuse kaitse alusel viitab komisjon kirja teises osas siiski sõnaselgelt kahtlustele, mis võisid tekkida kehtivate normide täpse staatuse suhtes.

37 Seega ei ole 14. mai 2003. aasta kiri üksnes selgitava märkuse kordamine ning seda tuleb käsitleda olukorra uuest hindamisest tuleneva aktina (vt selle kohta 9. märtsi 1978. aasta otsus kohtuasjas 54/77: Herpels *v.* komisjon, EKL 1978, lk 585, punkt 14).

38 Eeltoodud põhjustest tulenevalt on hagi kohtuasjas C-324/03 vastuvõetav.

Põhiküsimus

Esimene väide, mis käsitleb määruse nr 1260/1999 artikli 32 rikkumist, samuti määruse nr 1685/2000 lisa eeskirja 1 punktide 1 ja 2 rikkumist.

— Poolte argumendid

39 Itaalia Vabariik leiab, et ükski määruste nr 1260/1999 ja 1685/2000 sätetest ei viita sellele, et lõpliku abisaaja poolt riigiabi raames tehtud kulutuste abikõlblikkus sõltuks toetussummade lõppsaaja tegevusest.

40 Sellist tõlgendust kinnitab esiteks määruse nr 1260/1999 artikkel 32, mis sätestab, et lõplike abisaajate tehtud väljamaksed peavad olema tõendatud võimaluse korral maksekviitungite või kõigil muudel juhtudel samaväärse juriidilise jõuga raamatupidamisdokumentidega. Teiseks, määruse nr 1685/2000 lisa eeskirjas 1 punktis 1.2 on sätestatud, et lõplike abisaajate tehtavaid abimakseid tuleb põhjendada, viidates abi andmise tingimustele ja eesmärkidele. See välistab kõik muud tingimused rahastamise lõpliku abisaaja vastavate kulutuste dokumentide osas. Kolmandaks, nimetatud eeskirja 1 punkt 2 lubab juhul, kui ei ole võimalik esitada maksekviitungeid, kasutada selle asemel samaväärse juriidilise jõuga raamatupidamisdokumente.

41 Komisjoni väitel tuleb määruse nr 1260/1999 tähenduses mõista samaväärse juriidilise jõuga raamatupidamisdokumentide all selliseid maksedokumente, mida komisjon tunnustab ja aktsepteerib olukorras, kus asjaomase liikmesriigi maksu- ja

raamatupidamisnormid ei kohusta raha maksmisel maksekviitungit andma. Ei ole ühtegi põhjust eeldada, et need dokumendid on seotud kitsalt abikavadega ja ka abikavadega seoses on erinevate maksete jaoks olemas maksekviitungid.

42 Mis puudutab asjaolu, et määruse nr 1260/1999 artiklis 32 ei mainita rahastamise lõplikke abisaajaid, siis väidab komisjon, et Itaalia valitsus ei ole teadlik kõnealuse määruse artikliga 30 komisjonile antud pädevusest kehtestada vajadusel kulutuste abikõlblikkuse kohta ühiseeskirju. Määrus nr 1260/1999 ei sätesta nimetatud kulutuste abikõlblikkuse tingimuste kohta ammendavaid reegleid.

43 Komisjon väidab, et määruse nr 1685/2000 lisa eeskirja 1 punkti 1.2 tuleb antud juhul mõista viisil, mille kohaselt sätestab see nõude esitada tõendid selle kohta, et rahastamissummasid on reaalselt kasutatud selliste projektide elluviimiseks, mis vastavad abi andmise eesmärkidele. Selle tingimuse täitmist saab komisjon kontrollida alles abi kasutamise viimases etapis ehk selles etapis, kus finantseerimise lõplikud abisaajad tegutsevad koha peal erinevate rahastamiste või tegevuste täideviijatena.

— Euroopa Kohtu hinnang

44 Määruse nr 1260/1999 43. põhjendusest selgub, et üks määruse eesmärke on tagada usaldusväärne finantsjuhtimine, nähes ette kulutuste nõuetekohase põhjendamise ja tõendamise.

45 Seetõttu põhineb määruse nr 1260/1999 artikliga 32 ja määruse nr 1685/2000 lisa eeskirjaga 1 sätestatud kord kulude hüvitamise põhimõttel.

46 Sellest tulenevalt sõltub liikmesriigi ametiasutuste tehtud kulutuste abikõlblikkus struktuurifondide suhtes üldjuhul komisjoni talitustele esitatavatest tõenditest abisummade kasutamise kohta Euroopa Liidu poolt rahastatavates projektides. Sellised tõendid on maksekviitungid või samasuguse tõendusliku väärtusega raamatupidamisdokumendid, kui maksekviitungeid ei ole võimalik esitada.

47 Ainult selliste määruse nr 1260/1999 artikli 32 lõikega 2 ette nähtud komisjoni makstavate ettemaksete puhul, mille suurus on 7% struktuurifondi osalusest kõnealuses abis, ei ole liikmesriigi ametiasutused selles etapis kohustatud esitama tehtud kulutuste kohta tõendavaid dokumente.

48 Ettemakseid, mis ei ületa 7% struktuurifondi osalusest, võivad liikmesriigi ametiasutused teha ilma kasutamist tõendavate dokumentide esitamiseta. Seevastu sellistel juhtudel nagu ka käesolevas kohtuasjas, kus ettemaksed ületavad nimetatud summa, sõltub nende hilisem komisjonipoolne hüvitamine käesoleva otsuse punktis 46 nimetatud formaalsuste täitmisest.

49 Viimasel juhul ei ole komisjoni tehtav väljamakse enam ettemakse, vaid pigem vahemakse või lõppmakse määruse nr 1260/1999 artikli 32 tähenduses, millega kaasneb nõue esitada asjaomaste summade kasutamise kohta tõendavad dokumendid.

50 Seega on 14. mai 2003. aasta vaidlustatud kiri, mille kohaselt ei ole liikmesriigi poolt abikava raames tehtud ettemaksed struktuurifondide suhtes abikõlblikud, kuna tõendavaid dokumente ei ole esitatud, määruse nr 1260/1999 artikliga 32 ja määruse nr 1685/2000 lisa eeskirja 1 punktidega 1 ja 2 kooskõlas.

51 Sellest tulenevalt ei ole Itaalia Vabariigi esimene väide põhjendatud ning tuleb tagasi lükata.

Teine väide, mis käsitleb oluliste formaalsuste rikkumist

— Poolte argumendid

52 Itaalia valitsus väidab, et 14. mai 2003. aasta vaidlustatud kirjas ei sisaldu ühtegi põhjendust, mis õigustaks komisjoni seisukohta antud olukorra suhtes. Seetõttu on nimetatud kirja põhjendused ebapiisavad ja vastuolulised.

53 Komisjon leiab, et see väide ei ole õige, kuna 14. mai 2003. aasta vaidlustatud kirjas esitatud sündmuste kronoloogiast nähtuvad kõik asjaolud, mis on vajalikud komisjoni seisukoha mõistmiseks. Lisaks sellele ei tähenda asjaolu, et kirjas kinnitatakse ettemaksete abikõlbmatuse reeglit ja tunnistatakse samas enne 19. veebruari 2003 tehtud maksed abikõlblikuks, vastuolu kirja põhjendustes. Need kaks otsust tulenevad vastavalt üldreeglist ja erandist.

— Euroopa Kohtu hinnang

54 Tuleb meenutada, et väljakujunenud kohtupraktika kohaselt peab EÜ artikliga 253 nõutav põhjendus vastama asjaomase õigusakti olemusele ning kajastama selgelt ja ühemõtteliselt akti autoriks olnud institutsiooni kaalutlusi, võimaldamaks huvitatud isikutel võetud meetme põhjendustega tutvuda ja pädeval kohtul kontrolli teostada (vt eelkõige 11. septembri 2003. aasta otsus kohtuasjas C-445/00: Austria *v.* komisjon, EKL 2003, lk I-8549, punkt 49, ja 9. septembri 2004. aasta otsus kohtuasjas C-304/01: Hispaania *v.* komisjon, EKL 2004, lk I-7655, punkt 50).

55 Seda nõuet tuleb hinnata, lähtudes antud juhtumi asjaoludest, eelkõige akti sisust, toodud põhjenduste laadist ning selgituste saamise huvist, mis võib adressaatidel või teistel aktist otseselt ja isiklikult puudutatud isikutel olla. Ei ole nõutud, et põhjendus täpsustaks kõiki asjakohaseid faktilisi ja õiguslikke asjaolusid, kuna akti põhjenduse vastavust EÜ artikli 253 nõuetele tuleb hinnata mitte ainult selle sõnastust, vaid ka konteksti ja asjaomase valdkonna õiguslikku regulatsiooni silmas pidades (vt 22. märtsi 2001. aasta otsus kohtuasjas C-17/99: Prantsusmaa *v.* komisjon, EKL 2001, lk I-2481, punkt 36, ja 7. märtsi 2002. aasta otsus kohtuasjas C-310/99: Itaalia *v.* komisjon, EKL 2002, lk I-2289, punkt 48).

56 Sellest kohtupraktikast tulenevalt ei ilmne, et komisjon oleks 14. mai 2003. aasta vaidlustatud kirjas põhjendamiskohustust puudulikult täitnud.

57 Komisjon toob oma kirjas selgelt ja ühemõtteliselt välja põhjused, mis olid aluseks vastavalt komisjoni seisukohale liikmesriigi tehtud teatavate ettemaksete abikõlb-

matuse kohta struktuurifondide suhtes ja otsusele hüvitada kuni 19. veebruarini 2003 tehtud ettemaksed ja need on:

— kokkuleppe puudumine komitees määruse nr 1685/2000 muudatuste osas;

— liikmesriikide õiguspäraste ootuste kaitsmine.

58 Oluliste formaalsuste rikkumist käsitlev väide tuleb seega tagasi lükata.

59 Kuna ühegi Itaalia Vabariigi esitatud väitega ei saa nõustuda, tuleb hagi kohtuasjas C-324/03 tervikuna rahuldamata jätta.

Kohtuasi C-431/03

Hagi vastuvõetavus

60 Komisjon väidab, et kohtuasja C-431/03 hagi on vastuvõetamatu, kuna see on identne kohtuasja C-324/03 hagiavaldusega.

Poolte argumendid

61 Komisjon väidab, et hiljem esitatud hagi, millel on juba menetluses oleva hagiga samad pooled, sama ese ning mis põhineb samadel väidetel, tuleb vastuvõetamatuse tõttu läbi vaatamata jätta.

62 Itaalia valitsus väidab, et 14. mai ja 29. juuli 2003. aasta kirjad on olenemata sellest, et nende sisu ja eesmärkide vahel on ilmselged seosed, formaalselt erinevad aktid.

Euroopa Kohtu hinnang

63 Hagiavalduses palub Itaalia Vabariik tühistada 29. juuli 2003. aasta vaidlustatud kirja, millega asendati viimase koostamise päeval 14. mai 2003. aasta vaidlustatud kiri.

64 Väljakujunenud kohtupraktika kohaselt tuleb hiljem esitatud hagi, millel on juba menetluses oleva hagiga samad pooled, mis põhineb samadel väidetel ja milles taotletakse sama õigusakti tühistamist, menetluses olevast kohtuasjast tingituna vastuvõetamatuse tõttu läbi vaatamata jätta (vt eelkõige 22. septembri 1988. aasta otsus kohtuasjas 358/85 ja 51/86: Prantsusmaa *v.* parlament, EKL 1988, lk 4821, punkt 12).

65 Käesoleval juhul on kohtuasjas C-431/03 samad pooled ja see põhineb samadel väidetel kui hagi kohtuasjas C-324/03.

66 Lisaks sellele, nagu kohtujurist oma ettepaneku punktis 15 märgib, ilmneb 29. juuli 2003. aasta vaidlustatud kirjast, et selle eesmärk oli mõningate 14. mai 2003. aasta vaidlustatud kirjas esinenud väljendusvigade parandamine ning seejuures ei ole eelmist kirja tühistatud ja selle õiguslikud tagajärjed on ka peale uue kirja koostamist jätkuvalt jõus. Lisaks ei ole Itaalia Vabariik sellist muutmist vaidlustanud.

67 Seega on kõnealuse hagi ese täpselt sama, mis kohtuasjas C-324/03, see on komisjoni 14. mai 2003. aasta vaidlustatud kirja tühistamine, milles komisjon kordab liikmesriikide poolt määratud asutuste tehtud ettemaksete abikõlbmatust struktuurifondide suhtes ja tunnistab abikõlblikuks ettemaksed, mille asjaomastele abisaajatele väljamaksmise otsus oli tehtud hiljemalt 19. veebruaril 2003.

68 Seetõttu tuleb kohtuasja C-431/03 hagi jätta vastuvõetamatuse tõttu läbi vaatamata.

Kohtukulud

69 Vastavalt kodukorra artikli 69 lõikele 6, kui kohtuasjas otsust ei tehta, määrab Euroopa Kohus kohtukulude jaotamise oma äranägemise järgi. Käesolevas kohtuasjas leidis Euroopa Kohus, et vajadus kohtuasjas C-138/03 otsus teha on ära langenud, kuna komisjon on tühistanud otsused, mille tühistamist Itaalia Vabariik Euroopa Kohtult taotles ning arvesse tuleb võtta asjaolu, et see tühistamine toimus alles pärast hagi esitamist ning seetõttu on hageja pidanud kandma asjatuid kulutusi. Sellest lähtuvalt tuleb kohtukulud välja mõista komisjonilt.

70 Vastavalt kodukorra artikli 69 lõikele 2 on kohtuvaidluse kaotanud pool kohustatud hüvitama kohtukulud, kui vastaspool on seda nõudnud. Kuna komisjon on kohtuasjades C-324/03 ja C-431/03 nõudnud kohtukulude hüvitamist ja Itaalia Vabariik on kohtuvaidluse kaotanud, tuleb kohtukulud välja mõista Itaalia Vabariigilt.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (esimene koda) otsustab:

1. **Vajadus kohtuasjas C-138/03 otsus teha on ära langenud.**

2. **Jätta hagi kohtuasjas C-324/03 rahuldamata.**

3. **Jätta hagi kohtuasjas C-431/03 vastuvõetamatuse tõttu läbi vaatamata.**

4. **Mõista kohtukulud kohtuasjas C-138/03 välja Euroopa Ühenduste Komisjonilt.**

5. **Mõista kohtukulud kohtuasjades C-324/03 ja C-431/03 välja Itaalia Vabariigilt.**

Allkirjad